

**การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางไทรป่า
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓**

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓
องค์การบริหารส่วนตำบลบางไทรป่า อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

*****

- ด้าน ๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาการอนุมัติ อนุญาต ฯลฯ
๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้งบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

กระบวนการ/งาน : การจัดซื้อจัดจ้างที่ต้องมีการลงทะเบียนทรัพย์สิน (ครุภัณฑ์) หรือลงบัญชีสินทรัพย์

: การหักล้างเงินยืมทดรอง

: การเบิกจ่ายงบประมาณ

หน่วยงานรับผิดชอบ งานพัสดุและทะเบียนทรัพย์สิน กองคลัง

ผู้รับผิดชอบ	๑.นางสาวจรินทร์ศรี โตบุญรอด	ตำแหน่ง นักวิชาการพัสดุชำนาญการ
	๒.นางสาวสิริพร ประสิทธิ์ศาสตร์	ตำแหน่ง รองปลัด อบต.

ตารางที่ ๑ : ระบุความเสี่ยง (Known Factor และ UnKnown Factor)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
		Know Factor	Unknown Factor
๑.	การจัดซื้อจัดจ้างที่ต้องมีการลงทะเบียนทรัพย์สิน (ครุภัณฑ์) หรือลงทะเบียนทรัพย์สิน		
	๑) การจัดซื้อจัดจ้าง/ลงนามสัญญาบุคลากรบางคนขาดความรู้ความเข้าใจและความรอบคอบเกี่ยวกับการระบุ ตรวจสอบ และแยกประเภททรัพย์สิน	✓	
	๒) การตรวจรับงาน/การเบิกจ่ายเงิน/การลงทะเบียนทรัพย์สิน ความผิดพลาดจากการแยกประเภทครุภัณฑ์ทำให้เกิดข้อผิดพลาดในการตรวจสอบการลงทะเบียนครุภัณฑ์	✓	
๒.	กระบวนการหักล้างเงินยืมโดยตรง		
	การนำหลักฐานการเบิกจ่ายที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบฯ และไม่ครบถ้วน มาเป็นหลักฐานประกอบการหักล้างเงินยืมโดยตรง เช่น ใบเสร็จรับเงิน บิลเงินสด ใบสำคัญรับเงิน	✓	
๓.	กระบวนการเบิกจ่ายงบประมาณ		
	เบิกจ่ายโดยขาดความรู้ความเข้าใจระเบียบการเบิกจ่ายใหม่ๆ	✓	
	เจตนาเบิกจ่ายผิดระเบียบ		✓

จากคำอธิบาย : รายละเอียดความเสี่ยงการทุจริต เช่น รูปแบบ พฤติการณ์การทุจริตที่มีความเสี่ยงการทุจริตเท่านั้น (อธิบาย ให้ละเอียด ชัดเจนมากที่สุด)

- ความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูง มีประวัติอยู่แล้ว ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่อง Known Factor
- ความเสี่ยงที่ไม่เคยเกิดหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิด ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่อง Unknown Factor

ตารางที่ ๒ : แสดงสถานะความเสี่ยง (แยกตามรายสีไฟจราจร)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
๑.	การจัดซื้อจัดจ้างที่ต้องมีการลงทะเบียนทรัพย์สิน (ครุภัณฑ์) หรือลงบัญชีสินทรัพย์				
	๑) การจัดซื้อจัดจ้าง/ลงนามสัญญาบุคลากรบางคนขาดความรู้ความเข้าใจและความรอบคอบเกี่ยวกับการระบุ ตรวจสอบ และแยกประเภททรัพย์สิน		✓		
	๒) การตรวจรับงาน/การเบิกจ่ายเงิน/การลงทะเบียนสินทรัพย์ ความผิดพลาดจากการแยกประเภทครุภัณฑ์ทำให้เกิดข้อผิดพลาดในการตรวจสอบการลงทะเบียนครุภัณฑ์		✓		
๒.	กระบวนการหักล้างเงินยืมโดยตรง				
	การนำหลักฐานการเบิกจ่ายที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบฯ และไม่ครบถ้วน มาเป็นหลักฐานประกอบการหักล้างเงินยืมโดยตรง เช่น ใบเสร็จรับเงิน บิลเงินสด ใบสำคัญรับเงิน			✓	
๓.	กระบวนการเบิกจ่ายงบประมาณ				
	๑) เบิกจ่ายโดยขาดความรู้ความเข้าใจระเบียบการเบิกจ่ายใหม่ๆ			✓	
	๒) เจตนาเบิกจ่ายผิดระเบียบ			✓	

คำอธิบาย : ให้นำข้อมูลจากตารางที่ ๑ มาวิเคราะห์แสดงสถานะความเสี่ยงการทุจริตของแต่ละโอกาส/ ความเสี่ยงการทุจริต แยกตามรายสีไฟจราจร

- ความหมายของสถานะความเสี่ยงตามสีไฟจราจร

- สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ
- สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถใช้ความรอบคอบระมัดระวัง ในระหว่างปฏิบัติงานตามปกติควบคุมดูแลได้
- สีส้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงานภายในองค์กร มีหลายขั้นตอน ยากต่อการควบคุม หรือ ไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ
- สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จัก ไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่าง ใกล้ชิดหรือ อย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ ๓ : เมทริกซ์ระดับความเสี่ยง ๒ มิติ (Risk level matrix)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็น ของการเฝ้าระวัง ๓ ๒ ๑	ระดับความรุนแรง ของผลกระทบ	ค่าความเสี่ยงรวม จำเป็น x รุนแรง
๑.	กระบวนการหักล้างเงินยืมทดลอง			
	การนำหลักฐานการเบิกจ่ายที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบฯ และไม่ครบถ้วนมาเป็นหลักฐานประกอบการหักล้างเงินยืมทดลอง เช่น ใบเสร็จรับเงิน บิลเงินสด ใบสำคัญรับเงิน	๒	๓	๖
๒.	กระบวนการเบิกจ่ายงบประมาณ			
	๑)เบิกจ่ายโดยขาดความรู้ความเข้าใจ ระเบียบการเบิกจ่ายใหม่ๆ	๓	๒	๖
	๒)เจตนาเบิกจ่ายผิดระเบียบ	๓	๓	๙

คำอธิบาย : ให้นำโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริตที่มีสถานะความเสี่ยงระดับสูง - สูงมากที่เป็นสีส้มและสีแดง (จากตารางที่ ๒) มาหาค่าความเสี่ยงรวม โดยนำระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวังที่มีค่า ๑ - ๓ คูณด้วยระดับความรุนแรงของผลกระทบที่มีค่า ๑ - ๓ เช่นกัน

- ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง มีแนวทางในการพิจารณาดังนี้
  - ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนหลักที่สำคัญของกระบวนการนั้น ๆ แสดงว่าเป็น MUST หมายถึงมีความจำเป็นสูงในการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตที่ต้องทำการป้องกัน ไม่ดำเนินการไม่ได้ (ค่า MUST อยู่ในระดับ ๓ หรือ ๒)
  - ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนรองของกระบวนการนั้น ๆ แสดงว่าเป็น SHOULD หมายถึงมีความจำเป็นต่ำในการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต (ค่า SHOULD อยู่ในระดับ ๑ เท่านั้น)
- ระดับความรุนแรงของผลกระทบ มีแนวทางในการพิจารณาดังนี้
  - *หากกิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงาน นั้น
  - เกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) รวมถึงหน่วยงานกำกับดูแล พันธมิตร ภาควิเคราะห์ หรือมีผลกระทบทางการเงิน รายได้ลด รายจ่ายเพิ่ม (Financial) หรือมีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ กลุ่มเป้าหมาย (Customer/User) ค่าความรุนแรงอยู่ในระดับ ๒ หรือ ๓
  - มีผลกระทบต่อกระบวนการภายใน (Internal Process) หรือการเรียนรู้ องค์ความรู้ (Learning & Growth) ค่าความรุนแรงอยู่ในระดับ ๑ หรือ ๒

ตารางที่ ๔ : การประเมินการควบคุมความเสี่ยง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพการจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ต่ำ	ปานกลาง	สูง
กระบวนการหักล้างเงินยืมโดยตรง				
การนำหลักฐานการเบิกจ่ายที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบฯ และไม่ครบถ้วน มาเป็นหลักฐานประกอบการหักล้างเงินยืมโดยตรง เช่น ใบเสร็จรับเงิน บิลเงินสด ใบสำคัญรับเงิน	พอใช้			ค่อนข้างสูง
กระบวนการเบิกจ่ายงบประมาณ				
๑)เบิกจ่ายโดยขาดความรู้ความเข้าใจระเบียบการเบิกจ่ายใหม่ๆ	พอใช้			ค่อนข้างสูง
๒)เจตนาเบิกจ่ายผิดระเบียบ	อ่อน			สูง

คำอธิบาย:ให้นำค่าความเสี่ยงรวม (จากตารางที่ ๓) มาทำการประเมินการควบคุมการทุจริตว่ามีระดับการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับใด เมื่อเทียบกับคุณภาพการจัดการ ๓ ระดับ ดังนี้

- ดี หมายถึง จัดการได้ทันทีทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กรไม่มีผลเสียหายทางการเงินไม่มีรายจ่ายเพิ่ม
- พอใช้ หมายถึง จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบ ผลงาน องค์กรแต่ยอมรับได้และเข้าใจ
- อ่อน หมายถึง จัดการไม่ได้หรือได้เพียงเล็กน้อย การจัดการเพิ่มเกิดรายจ่าย มีผลกระทบถึงผู้ใช้บริการ ผู้รับมอบผลงาน และยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

ตารางที่ ๕ : แผนบริหารความเสี่ยง

ที่	รูปแบบ พฤติกรรมความเสี่ยงการทุจริต	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต
๑.	การจัดซื้อจัดจ้างที่ต้องมีการลงทะเบียนทรัพย์สิน (ครุภัณฑ์) หรือลงบัญชีสินทรัพย์	
	<p>๑) การจัดซื้อจัดจ้าง/ลงนามสัญญา</p> <p>บุคลากรบางคนขาดความรู้ความเข้าใจและความรอบคอบเกี่ยวกับการระบุ ตรวจสอบ และแยกประเภททรัพย์สิน</p> <p>๒) การตรวจรับงาน/การเบิกจ่ายเงิน/การลงทะเบียนสินทรัพย์</p> <p>ความผิดพลาดจากการแยกประเภทครุภัณฑ์ทำให้เกิดข้อผิดพลาดในการตรวจสอบการลงทะเบียนครุภัณฑ์</p>	<p>แผนบริหารความเสี่ยง</p> <p>๑. พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและกำหนดเงื่อนไขอย่างเข้มงวดในกรณีที่มีการจัดซื้อจัดจ้างสินทรัพย์ที่มีรายการ ครุภัณฑ์หรือทรัพย์สินที่ต้องลงทะเบียน สินทรัพย์</p> <p>๒. ให้ความรู้ ความเข้าใจแก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ให้มีการตรวจสอบทำนกระบวนกรลงทะเบียน ครุภัณฑ์</p>
๒.	<p>กระบวนการหักล้างเงินยืมทดลอง</p> <p>การนำหลักฐานการเบิกจ่ายที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบฯ และไม่ครบถ้วน มาเป็นหลักฐานประกอบการหักล้างเงินยืมทดลอง เช่น ใบเสร็จรับเงิน บิลเงินสด ใบสำคัญรับเงิน</p>	<p>แผนบริหารความเสี่ยง</p> <p>๑. ควรใช้บริการจากผู้ให้บริการ หรือผู้ขายสินค้า ที่จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มที่ออกโดยกรมสรรพากร หรือจดทะเบียนการค้าที่ออกโดยกระทรวงพาณิชย์ที่สามารถตรวจสอบและเชื่อถือได้เพื่อป้องกันการปลอมแปลงเอกสารรอง</p> <p>๒. กรณีไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขข้อ ๑. ได้ ให้ใช้บิลเงินสดหรือใบเสร็จรับเงิน หรือใบสำคัญรับเงินนำมาเป็นเอกสารประกอบการหักล้างเงินยืมทดลอง พร้อมแนบหลักฐาน เช่น สำเนาบัตรประชาชน รูปภาพสถานประกอบการ กิจการร้านค้า รูปภาพของสินค้าและหมายเลขโทรศัพท์ของผู้ประกอบกิจการ เป็นต้น</p>

ตารางที่ ๕ : แผนบริหารความเสี่ยง

ที่	รูปแบบ พฤติกรรมความเสี่ยงการทุจริต	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต
๓.	กระบวนการเบิกจ่ายงบประมาณ	
	๑)เบิกจ่ายโดยขาดความรู้ความเข้าใจระเบียบการเบิกจ่ายใหม่ๆ	แผนบริหารความเสี่ยง ให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับระเบียบการเบิกจ่ายให้แก่บุคลากรอย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอ
	๒)เจตนาเบิกจ่ายผิดระเบียบ	แผนบริหารความเสี่ยง (เชิงเฝ้าระวัง) - มีบทลงโทษที่เด็ดขาดเมื่อพบการเจตนาทุจริต - เพิ่มการตรวจสอบการเบิกจ่ายที่ละเอียด

คำอธิบาย: ให้เลือกเหตุการณ์ที่มีความเสี่ยงสูงสุดจากการประเมินการควบคุมความเสี่ยง Risk-Control Matrix Assessment (ตารางที่ ๔) ที่มีค่าความเสี่ยงอยู่ในระดับสูง ค่อนข้างสูง ปานกลาง มาจัดทำแผน บริหารความเสี่ยง โดยกำหนดมาตรการป้องกันการทุจริตนั้นๆ (หากพบว่ามีความเสี่ยงการทุจริต อยู่ในระดับต่ำหรือค่อนข้างต่ำ ให้พิจารณาจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงในเชิงเฝ้าระวัง หรือเลือก กระบวนการ/การดำเนินงานอื่นที่อาจเกิดหรือมีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริต มาประเมิน ความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม)

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตขององค์การบริหารส่วนตำบลบางไทรป่า

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓

(มกราคม-ธันวาคม ๒๕๖๓)

องค์การบริหารส่วนตำบลบางไทรป่าได้จัดทำ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓ โดยผลการประเมินความเสี่ยงการทุจริตจากหน่วยงานภายในนำไปสู่การวิเคราะห์และกำหนดมาตรการกิจกรรมหรือแนวทางป้องกันการทุจริต

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตขององค์การบริหารส่วนตำบลบางไทรป่า

๑. ขอบเขตของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ได้แก่ ด้านความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณ และการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

๒. กระบวนการเพื่อทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ได้แก่

๒.๑ กระบวนการการจัดซื้อจัดจ้างที่ต้องมีการลงทะเบียนทรัพย์สิน (ครุภัณฑ์) หรือ ลงบัญชีสินทรัพย์

๒.๒ กระบวนการหักล้างเงินยืมทดรอง

๒.๓ กระบวนการเบิกจ่ายงบประมาณ

๓. โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริตและประเภทความเสี่ยงการทุจริต แบ่งออกเป็นด้านต่างๆ ดังนี้

๓.๑ บุคลากรบางคนขาดความรู้ ความเข้าใจ และความรอบคอบเกี่ยวกับการระบุตรวจสอบและแยกประเภททรัพย์สิน จึงทำให้เกิดข้อผิดพลาดในการตรวจสอบลงทะเบียนครุภัณฑ์ในกระบวนการตรวจรับงาน การเบิกจ่ายเงิน และการลงทะเบียนสินทรัพย์

๓.๒ บุคลากรบางคนมีการนำหลักฐานการเบิกจ่ายที่ปลอมแปลงมาเป็นหลักฐานประกอบการหักล้างเงินยืมทดรอง เช่น ใบเสร็จรับเงิน บิลเงินสด ใบสำคัญรับเงิน หรือมีการเบิกจ่ายโดยขาดความรู้ความเข้าใจระเบียบการเบิกจ่าย

๔. แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยง (ภายในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓)

๔.๑ พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและกำหนดเงื่อนไขอย่างเข้มงวดในกรณีที่มีการจัดซื้อจัดจ้างสินทรัพย์ที่มีรายการครุภัณฑ์หรือทรัพย์สินที่ต้องลงทะเบียนสินทรัพย์

๔.๒ ให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องแก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้มีการตรวจสอบทานการระบวง การลงทะเบียนครุภัณฑ์

๔.๓ ให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องแก่บุคลากรอย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอเกี่ยวกับระเบียบการเบิกจ่าย

๔.๔ มีแนวทางปฏิบัติในการเบิกค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น ควรใช้บริการหรือผู้ขายสินค้าที่จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มที่ออกโดยกรมสรรพากร หรือจดทะเบียนการค้าที่ออกโดยกระทรวงพาณิชย์ที่สามารถตรวจสอบและเชื่อถือได้เพื่อป้องกันการปลอมแปลงเอกสาร และหากกรณีไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขดังกล่าวได้ ให้ใช้บิลเงินสดหรือใบเสร็จรับเงินนำมาเป็นเอกสารประกอบการหักล้างเงินยึดมัดรอง พร้อมแนบหลักฐาน เช่น สำเนาบัตรประชาชน รูปภาพสถานประกอบการกิจการร้านค้า

๔.๕ มีบทลงโทษที่เด็ดขาดเมื่อพบการเจตนาทุจริต และการเพิ่มการตรวจสอบการเบิกจ่ายที่ละเอียดรอบคอบ

*****